

Užití kuželoseček a kvadrik.

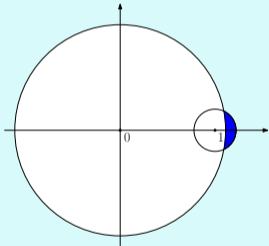
Lenka Příbylová

25. listopadu 2010

Obsah

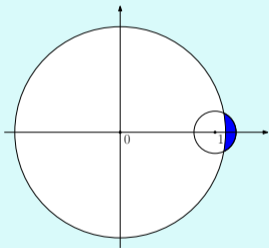
Určete čóčku.	3
Určete čóčku.	14
Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$	29
Určete typ kuželosečky.	41
Nalezňte průsečíky kuželosečky s osami.	59
Spočtete vrcholovou křivost.	64

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

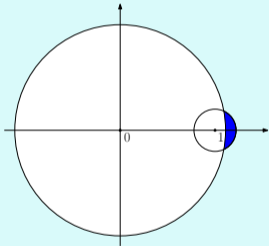
Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Polohy středů: $(x_1, y_1) = (0, 0)$ a $(x_2, y_2) = (0.9, 0)$ m,

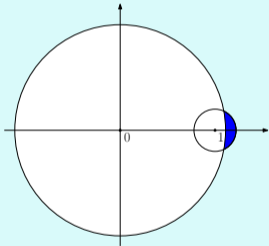
Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Polohy středů: $(x_1, y_1) = (0, 0)$ a $(x_2, y_2) = (0.9, 0)$ m,
poloměry: $R_1 = 1$ m, $R_2 = 0.2$ m.

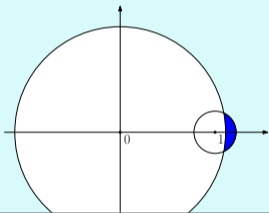
Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Polohy středů: $(x_1, y_1) = (0, 0)$ a $(x_2, y_2) = (0.9, 0)$ m,
poloměry: $R_1 = 1$ m, $R_2 = 0.2$ m.

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

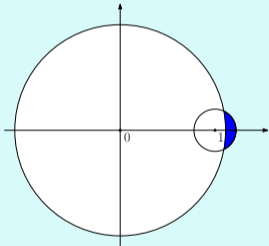
Polohy středů: $(x_1, y_1) = (0, 0)$ a $(x_2, y_2) = (0.9, 0)$ m,
poloměry: $R_1 = 1$ m, $R_2 = 0.2$ m.

$$y^2 = 1 - x^2 \text{ dosadíme do } (x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04, \text{ odtud}$$
$$(x - 0.9)^2 + 1 - x^2 = -1.8x + 0.81 + 1 = 0.04, \text{ tj. } x = \frac{1.77}{1.8} = 0.98\bar{3} \text{ a}$$
$$y^2 = 1 - \left(\frac{1.77}{1.8}\right)^2 \doteq 0.033, \text{ tj. } y = \pm \sqrt{1 - \left(\frac{1.77}{1.8}\right)^2} \doteq 0.18.$$

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Polohy středů: $(x_1, y_1) = (0, 0)$ a $(x_2, y_2) = (0.9, 0)$ m,
poloměry: $R_1 = 1$ m, $R_2 = 0.2$ m.

Jedná se o meniskus s průsečíky: $x = 0.98\bar{3}$ m, $y \doteq \pm 0.18$ m.
Průměr čočky je $p \doteq 0.36$ m, tloušťka čočky je $d = 0.1$ m.

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Přilétá-li světlo zleva, jsou obě lámavé plochy duté a přísluší jim tedy podle znaménkové konvence záporná znaménka a tedy pro index lomu $n = 1.5$ dostáváme $D_1 = -0.5$ dpt a $D_2 = 2.5$ dpt.

Pro mohutnost prvního povrchu platí

$$D_1 = -\frac{n-1}{R_1} = -\frac{1.5-1}{1} = -0.5 \text{ dpt, pro druhý}$$

$$D_2 = -\frac{1-n}{R_2} = -\frac{1-1.5}{0.2} = 2.5 \text{ dpt. Opačné znaménko je dáno konvencí pro dutou plochu.}$$

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Přilétá-li světlo zleva, jsou obě lámavé plochy duté a přísluší jim tedy podle znaménkové konvence záporná znaménka a tedy pro index lomu $n = 1.5$ dostáváme $D_1 = -0.5$ dpt a $D_2 = 2.5$ dpt.

Celková mohutnost je $D = 2.08\bar{3}$ dpt

$$D = D_1 + D_2 - \frac{d}{n} D_1 D_2 = -0.5 + 2.5 - \frac{0.1}{1.5} (-0.5) \cdot 2.5 = 2.08\bar{3}.$$

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Přilétá-li světlo zleva, jsou obě lámavé plochy duté a přísluší jim tedy podle znaménkové konvence záporná znaménka a tedy pro index lomu $n = 1.5$ dostáváme $D_1 = -0.5$ dpt a $D_2 = 2.5$ dpt.

Celková mohutnost je $D = 2.08\bar{3}$ dpt a odpovídající ohnisková vzdálenost potom $f = 48$ cm.

$$f = \frac{1}{D} = \frac{1}{2.08\bar{3}} = 0.48 \text{ m.}$$

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Přilétá-li světlo zleva, jsou obě lámavé plochy duté a přísluší jim tedy podle znaménkové konvence záporná znaménka a tedy pro index lomu $n = 1.5$ dostáváme $D_1 = -0.5$ dpt a $D_2 = 2.5$ dpt.

Celková mohutnost je $D = 2.08\bar{3}$ dpt a odpovídající ohnisková vzdálenost potom $f = 48$ cm.

Celková mohutnost čočky je kladná, takže se bude jednat o kladný meniskus.

Kružnice $x^2 + y^2 = 1$, $(x - 0.9)^2 + y^2 = 0.04$ tvoří řez kulovými povrchy čočky. Určete její mohutnost. Můžeme ji považovat za tenkou čočku?

Přilétá-li světlo zleva, jsou obě lámavé plochy duté a přísluší jim tedy podle znaménkové konvence záporná znaménka a tedy pro index lomu $n = 1.5$ dostáváme $D_1 = -0.5$ dpt a $D_2 = 2.5$ dpt.

Celková mohutnost je $D = 2.08\bar{3}$ dpt a odpovídající ohnisková vzdálenost potom $f = 48$ cm.

Celková mohutnost čočky je kladná, takže se bude jednat o kladný meniskus.

V přiblížení tenké čočky by bylo $D = D_1 + D_2 = 2$ dpt. Jelikož bychom se tím dospustili chyby v určení celkové mohutnosti kolem pěti procent, lze říct, že z fyzikálního hlediska leží taková čočka na hranici tenkosti.

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

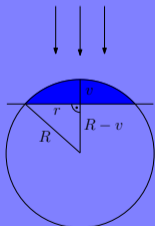
Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Poloměr povrchu kapky je $R = \frac{r^2 + v^2}{2v}$ m.

Z pravoúhlého trojúhelníku podle Pythagorovy věty dostáváme rovnost

$$R^2 = r^2 + (R - v)^2 = r^2 + R^2 - 2vR + v^2, \text{ tj.}$$

$$2vR = r^2 + v^2.$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Poloměr povrchu kapky je $R = \frac{r^2+v^2}{2v}$ m.

Světlo přilétá shora, povrch je vypuklý a přísluší mu dle znaménkové konvence kladné znaménko. Pro index lomu n dostáváme

$D_1 = \frac{2(n-1)v}{r^2+v^2}$ dpt. Povrch na podložce je plochý, proto $D_2 = 0$ dpt.

Pro mohutnost vrchního povrchu platí

$$D_1 = \frac{n-1}{R_1} = \frac{n-1}{R} = \frac{(n-1)}{\frac{r^2+v^2}{2v}} = \frac{2(n-1)v}{r^2+v^2} \text{ dpt, pro plochý}$$

povrch je $R = \infty$ a $D_2 = \frac{1-n}{R_2} = \frac{1-n}{\infty} = 0$ dpt.

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Poloměr povrchu kapky je $R = \frac{r^2 + v^2}{2v}$ m.

Světlo přilétá shora, povrch je vypuklý a přísluší mu dle znaménkové konvence kladné znaménko. Pro index lomu n dostáváme

$D_1 = \frac{2(n-1)v}{r^2 + v^2}$ dpt. Povrch na podložce je plochý, proto $D_2 = 0$ dpt.

Celková mohutnost je $D = D_1$ dpt.

$$D = D_1 + D_2 - \frac{d}{n} D_1 D_2 = D_1 + 0 - \frac{v}{n} D_1 \cdot 0 = D_1.$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Poloměr povrchu kapky je $R = \frac{r^2 + v^2}{2v}$ m.

Světlo přilétá shora, povrch je vypuklý a přísluší mu dle znaménkové konvence kladné znaménko. Pro index lomu n dostáváme

$D_1 = \frac{2(n-1)v}{r^2 + v^2}$ dpt. Povrch na podložce je plochý, proto $D_2 = 0$ dpt.

Celková mohutnost je $D = D_1$ dpt. **Kvůli ploché spodní stěně vzniklého kulového vrchlíku se bude vždy jednat o tenkou čočku.**

$$D = D_1 + D_2 = D_1 + 0$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Poloměr povrchu kapky je $R = \frac{r^2 + v^2}{2v}$ m.

Světlo přilétá shora, povrch je vypuklý a přísluší mu dle znaménkové konvence kladné znaménko. Pro index lomu n dostáváme

$D_1 = \frac{2(n-1)v}{r^2 + v^2}$ dpt. Povrch na podložce je plochý, proto $D_2 = 0$ dpt.

Celková mohutnost je $D = D_1$ dpt. Kvůli ploché spodní stěně vzniklého kulového vrchlíku se bude vždy jednat o tenkou čočku.

Odpovídající ohnisková vzdálenost potom $f = \frac{r^2 + v^2}{2(n-1)v}$ m.

$$f = \frac{1}{D} = \frac{1}{\frac{2(n-1)v}{r^2 + v^2}} = \frac{r^2 + v^2}{2(n-1)v} \text{ m.}$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Nejprve změříme výšku v a poloměr r vodní kapky (v metrech).

Poloměr povrchu kapky je $R = \frac{r^2 + v^2}{2v}$ m.

Světlo přilétá shora, povrch je vypuklý a přísluší mu dle znaménkové konvence kladné znaménko. Pro index lomu n dostáváme

$D_1 = \frac{2(n-1)v}{r^2 + v^2}$ dpt. Povrch na podložce je plochý, proto $D_2 = 0$ dpt.

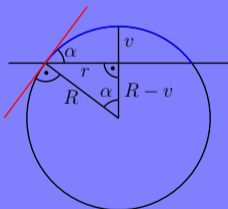
Celková mohutnost je $D = D_1$ dpt. Kvůli ploché spodní stěně vzniklého kulového vrchlíku se bude vždy jednat o tenkou čočku.

Odpovídající ohnisková vzdálenost potom $f = \frac{r^2 + v^2}{2(n-1)v}$ m.

Celková mohutnost čočky kladná, takže se bude jednat o tenkou spojku.

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38.5^\circ$.

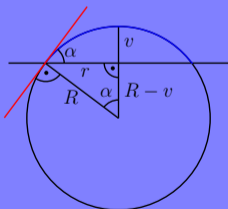

Pokud známe smáčivý úhel α , můžeme mohutnost odvodit jen na základě poloměru kapky.

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38.5^\circ$.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{r}{R-v}$$

Z úhlů v trojúhelníku je vidět, že smáčivý úhel je také středovým úhlem.

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38.5^\circ$.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{r}{R-v} = \frac{2vr}{r^2-v^2}.$$

$$\frac{r}{R-v} = \frac{r}{\frac{r^2+v^2}{2v} - v} = \frac{r}{\frac{r^2+v^2-2v^2}{2v}}$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38.5^\circ$.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{r}{R-v} = \frac{2vr}{r^2-v^2}.$$

Je tedy zřejmé, že výška kapky bude nutně záviset na jejím poloměru, můžeme ji vypočítat z kvadratické rovnice

$$0 = v^2 \operatorname{tg} \alpha + 2vr - r^2 \operatorname{tg} \alpha,$$

$$(r^2 - v^2) \operatorname{tg} \alpha = 2vr$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38.5^\circ$.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{r}{R-v} = \frac{2vr}{r^2-v^2}.$$

Je tedy zřejmé, že výška kapky bude nutně záviset na jejím poloměru, můžeme ji vypočítat z kvadratické rovnice

$$0 = v^2 \operatorname{tg} \alpha + 2vr - r^2 \operatorname{tg} \alpha,$$

$$\text{tj. } v_{1,2} = \frac{-2r \pm \sqrt{4r^2 + 4r^2 \operatorname{tg}^2 \alpha}}{2 \operatorname{tg} \alpha}$$

$$v_{1,2} = \frac{-2r \pm 2r \sqrt{1 + \operatorname{tg}^2 \alpha}}{2 \operatorname{tg} \alpha}, \text{ kde}$$

$$1 + \operatorname{tg}^2 \alpha = 1 + \frac{\sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} = \frac{\cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} = \frac{1}{\cos^2 \alpha}, \text{ tj. } v_{1,2} = \frac{-2r \pm 2r \frac{1}{\cos \alpha}}{2 \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}}$$

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38.5^\circ$.

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{r}{R-v} = \frac{2vr}{r^2-v^2}.$$

Je tedy zřejmé, že výška kapky bude nutně záviset na jejím poloměru, můžeme ji vypočítat z kvadratické rovnice

$$0 = v^2 \operatorname{tg} \alpha + 2vr - r^2 \operatorname{tg} \alpha,$$

$$\text{tj. } v_{1,2} = \frac{-2r \pm \sqrt{4r^2 + 4r^2 \operatorname{tg}^2 \alpha}}{2 \operatorname{tg} \alpha} \quad \text{odtud } v = r \frac{1 - \cos \alpha}{\sin \alpha}$$

$$v_{1,2} = \frac{-2r \pm 2r \frac{1}{\cos \alpha}}{2 \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}} = r \cos \alpha \frac{-1 \pm \frac{1}{\cos \alpha}}{\sin \alpha}. \text{ Samozřejmě hledáme}$$

kladné řešení $v > 0$.

Z průměru a výšky vodní kapky na podložce spočtete, jakou čočku vytváří.

Pro kapku vody na skle je charakteristický tzv. smáčivý úhel $\alpha = 38,5^\circ$.

Dosadíme do vztahu pro mohutnost

$$D = \frac{2(n-1)v}{r^2 + v^2} = \frac{2(n-1)r \frac{1-\cos \alpha}{\sin \alpha}}{r^2 + r^2 \frac{(1-\cos \alpha)^2}{\sin^2 \alpha}} = \frac{2(n-1)r \frac{1-\cos \alpha}{\sin \alpha}}{r^2 \frac{\sin^2 \alpha + 1 - 2\cos \alpha + \cos^2 \alpha}{\sin^2 \alpha}} =$$

$$= \frac{2(n-1)(1-\cos \alpha)}{r \frac{2-2\cos \alpha}{\sin \alpha}} = \frac{2(n-1)(1-\cos \alpha) \sin \alpha}{2r(1-\cos \alpha)} \text{ dpt.}$$

$$\text{tj. } v_{1,2} = \frac{-2r \pm \sqrt{4r^2 + 4r^2 \text{tg}^2 \alpha}}{2 \text{tg} \alpha} \quad \text{odtud } v = r \frac{1 - \cos \alpha}{\sin \alpha}$$

$$D = \frac{(n-1) \sin \alpha}{r} = 0,33 \sin 38,5^\circ \frac{1}{r}$$

a

$$f = \frac{r}{(n-1) \sin \alpha} = \frac{1}{0,33 \sin 38,5^\circ} r \doteq 4,87 \cdot r.$$

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = 0: \quad y^2 - 2Rx + x^2 = 0$$

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = 0: \quad y^2 - 2Rx + x^2 = 0$$

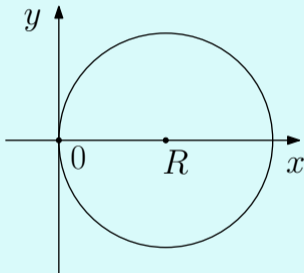
tj. $y^2 + (x - R)^2 = R^2$ je kružnice se středem $[R, 0]$ a poloměrem R .

$$y^2 - 2Rx + x^2 = 0 \text{ doplníme na čtverec } y^2 + (x - R)^2 - R^2 = 0.$$

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ pro $k = 0, k = -1$ a $k = -2$.

$$k = 0: y^2 - 2Rx + x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (x - R)^2 = R^2$ je kružnice se středem $[R, 0]$ a poloměrem R .

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = -1 : y^2 - 2Rx = 0$$

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

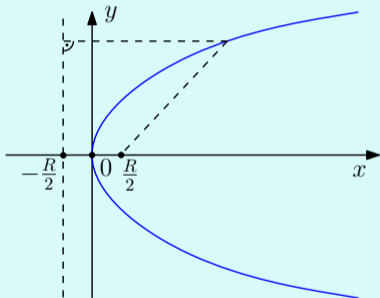
$$k = -1 : y^2 - 2Rx = 0$$

tj. $y^2 = 2Rx$ je parabola s řídicí přímkou $x = -\frac{R}{2}$ a ohniskem $[\frac{R}{2}, 0]$.

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = -1 : y^2 - 2Rx = 0$$

tj. $y^2 = 2Rx$ je parabola s řídicí přímkou $x = -\frac{R}{2}$ a ohniskem $[\frac{R}{2}, 0]$.

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = -2: \quad y^2 - 2Rx - x^2 = 0$$

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = -2: \quad y^2 - 2Rx - x^2 = 0$$

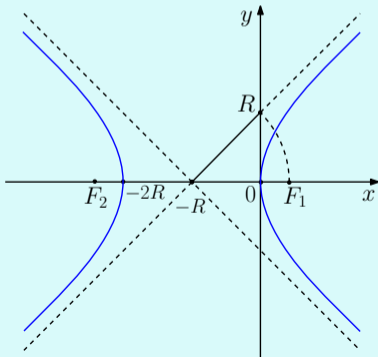
tj. $(x + R)^2 - y^2 = R^2$ nebo $\frac{(x+R)^2}{R^2} - \frac{y^2}{R^2} = 1$ je hyperbola s polosami délky R a středem $[-R, 0]$.

$$y^2 - 2Rx - x^2 = 0 \text{ doplníme na čtverec } y^2 - (x + R)^2 + R^2 = 0.$$

Nakreslete $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ pro $k = 0$, $k = -1$ a $k = -2$.

$$k = -2: y^2 - 2Rx - x^2 = 0$$

tj. $(x+R)^2 - y^2 = R^2$ nebo $\frac{(x+R)^2}{R^2} - \frac{y^2}{R^2} = 1$ je hyperbola s polosami délky R a středem $[-R, 0]$.

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k < -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k < -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k < -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$ a doplněním na čtverec tedy

$$y^2 + (1+k) \left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k},$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k < -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$ a doplněním na čtverec tedy

$$y^2 + (1+k) \left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k},$$

$$\frac{y^2}{\frac{R^2}{1+k}} + \frac{\left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2}{\left(\frac{R}{1+k} \right)^2} = 1.$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k < -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k)\left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x\right) = 0$ a doplněním na čtverec tedy

$$y^2 + (1+k)\left(x - \frac{R}{1+k}\right)^2 = \frac{R^2}{1+k},$$

$$\frac{y^2}{\frac{R^2}{1+k}} + \frac{\left(x - \frac{R}{1+k}\right)^2}{\left(\frac{R}{1+k}\right)^2} = 1.$$

$\frac{R^2}{1+k} < 0$, jde tedy o hyperbolu s polosami $a = \frac{R}{1+k}$ a $b = \frac{R}{\sqrt{|1+k|}}$ a středem $S = \left[\frac{R}{1+k}, 0\right]$ vlevo od počátku.

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k = -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$$k = -1:$$

$$y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$$

$$\text{tj. } y^2 = 2Rx$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k = -1$:

$$y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 = 2Rx$ je parabola s řídicí přímkou $x = -\frac{R}{2}$ a ohniskem $[\frac{R}{2}, 0]$.

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$-1 < k$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$-1 < k$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$-1 < k$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$ a doplněním na čtverec tedy

$$y^2 + (1+k) \left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k},$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$-1 < k$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$ a doplněním na čtverec tedy

$$y^2 + (1+k) \left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k},$$

$$\frac{y^2}{\frac{R^2}{1+k}} + \frac{\left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2}{\left(\frac{R}{1+k} \right)^2} = 1.$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$-1 < k$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 + (1+k) \left(x^2 - \frac{2R}{1+k}x \right) = 0$ a doplněním na čtverec tedy

$$y^2 + (1+k) \left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k},$$

$$\frac{y^2}{\frac{R^2}{1+k}} + \frac{\left(x - \frac{R}{1+k} \right)^2}{\left(\frac{R}{1+k} \right)^2} = 1.$$

$\frac{R^2}{1+k} > 0$, jde tedy o elipsu s polosami $a = \frac{R}{1+k}$ a $b = \frac{R}{\sqrt{1+k}}$ a středem $S = \left[\frac{R}{1+k}, 0 \right]$ vpravo od počátku.

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k = 0$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k = 0$:

$$y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 - 2Rx + x^2 = y^2 + (x - R)^2 - R^2 = 0,$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k = 0$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 - 2Rx + x^2 = y^2 + (x - R)^2 - R^2 = 0$, tj.

$$y^2 + (x - R)^2 = R^2$$

Ukažte, že $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je hyperbola, elipsa, kružnice a parabola a pro které hodnoty parametru k .

$k = 0$:

$$y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$$

tj. $y^2 - 2Rx + x^2 = y^2 + (x - R)^2 - R^2 = 0$, tj.

$$y^2 + (x - R)^2 = R^2$$

je kružnice se středem $[R, 0]$ a poloměrem R .

Nalezněte průsečíky s osami kuželosečky $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$.

Nalezněte průsečíky s osami kuželosečky $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$.

$k \neq -1$:

osa x : $y = 0$

$$2Rx + (1 + k)x^2 = 0,$$

Nalezněte průsečíky s osami kuželosečky $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$.

$k \neq -1$:

osa x : $y = 0$

$$2Rx + (1 + k)x^2 = 0,$$

$$x(2R + (1 + k)x) = 0.$$

Průsečíky jsou $x = 0$ a $x = \frac{2R}{1+k}$.

Nalezněte průsečíky s osami kuželosečky $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$.

$k \neq -1$:

osa x : $y = 0$

$$2Rx + (1 + k)x^2 = 0,$$

$$x(2R + (1 + k)x) = 0.$$

Průsečíky jsou $x = 0$ a $x = \frac{2R}{1+k}$.

osa y : $x = 0$ $y^2 = 0$, průsečíky je $y = 0$. Dostáváme tedy dva průsečíky $[0, 0]$ a $[\frac{2R}{1+k}, 0]$.

Nalezněte průsečíky s osami kuželosečky $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$.

$k \neq -1$:

osa x : $y = 0$

$$2Rx + (1 + k)x^2 = 0,$$

$$x(2R + (1 + k)x) = 0.$$

Průsečíky jsou $x = 0$ a $x = \frac{2R}{1+k}$.

osa y : $x = 0$ $y^2 = 0$, průsečíky je $y = 0$. Dostáváme tedy dva průsečíky $[0, 0]$ a $[\frac{2R}{1+k}, 0]$.

$k = -1$:

$y^2 - 2Rx = 0$ parabola má jediný průsečík $[0, 0]$.

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $y^2 - 2Rx + (1 + k)x^2 = 0$.

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$.

Kuželosečka $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je v počátku tečná k ose y ,
protože $y = \pm\sqrt{2Rx - (1+k)x^2}$ a

$y' = \pm\frac{1}{2}(2Rx - (1+k)x^2)^{-\frac{1}{2}}(2R - 2(1+k)x) \rightarrow \pm\infty$ pro $x \rightarrow 0^+$.

Stejně tak je to vidět i z předchozích grafů. Křivka není v okolí počátku funkcí.

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$.

Kuželosečka $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je v počátku tečná k ose y ,
protože $y = \pm\sqrt{2Rx - (1+k)x^2}$ a

$y' = \pm\frac{1}{2}(2Rx - (1+k)x^2)^{-\frac{1}{2}}(2R - 2(1+k)x) \rightarrow \pm\infty$ pro $x \rightarrow 0^+$.

Stejně tak je to vidět i z předchozích grafů. Křivka není v okolí počátku funkcí.

Pro výpočet křivosti bude proto vhodné otočit grafy, tj. zaměnit x a y :

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$.

Kuželosečka $y^2 - 2Rx + (1+k)x^2 = 0$ je v počátku tečná k ose y , protože $y = \pm\sqrt{2Rx - (1+k)x^2}$ a

$y' = \pm\frac{1}{2}(2Rx - (1+k)x^2)^{-\frac{1}{2}}(2R - 2(1+k)x) \rightarrow \pm\infty$ pro $x \rightarrow 0^+$.

Stejně tak je to vidět i z předchozích grafů. Křivka není v okolí počátku funkcí.

Pro výpočet křivosti bude proto vhodné otočit grafy, tj. zaměnit x a y :

$$x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1 + k)y^2 = 0$.

$k = -1$:

$$y = \frac{x^2}{2R}, \quad \Rightarrow \quad y' = \frac{x}{R}, \quad y'' = \frac{1}{R}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k = -1$:

$$y = \frac{x^2}{2R}, \quad \Rightarrow \quad y' = \frac{x}{R}, \quad y'' = \frac{1}{R}.$$

$$y'(0) = 0, \quad y''(0) = \frac{1}{R}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k = -1$:

$$y = \frac{x^2}{2R}, \quad \Rightarrow \quad y' = \frac{x}{R}, \quad y'' = \frac{1}{R}.$$

$$y'(0) = 0, \quad y''(0) = \frac{1}{R}.$$

Křivost je dána vztahem

$$k = \frac{y''(0)}{(1 + (y'(0))^2)^{\frac{3}{2}}} = \frac{\frac{1}{R}}{1} = \frac{1}{R}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k = -1$:

$$y = \frac{x^2}{2R}, \quad \Rightarrow \quad y' = \frac{x}{R}, \quad y'' = \frac{1}{R}.$$

$$y'(0) = 0, \quad y''(0) = \frac{1}{R}.$$

Křivost je dána vztahem

$$k = \frac{y''(0)}{(1 + (y'(0))^2)^{\frac{3}{2}}} = \frac{\frac{1}{R}}{1} = \frac{1}{R}.$$

Poloměr křivosti je R .

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1 + k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

Doplněním na čtverec dostáváme podobně jako dříve

$$x^2 + (1 + k) \left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

Doplněním na čtverec dostáváme podobně jako dříve

$$x^2 + (1+k) \left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k}.$$

$$\text{Odtud } \left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

Doplněním na čtverec dostáváme podobně jako dříve

$$x^2 + (1+k) \left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k}.$$

Odtud $\left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}$ a

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

Doplněním na čtverec dostáváme podobně jako dříve

$$x^2 + (1+k) \left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{1+k}.$$

Odtud $\left(y - \frac{R}{1+k} \right)^2 = \frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}$ a

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}}.$$

Pro hyperbolu je $k < -1$ a v okolí počátku prochází větev

$y = \frac{R}{1+k} + \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}}$, pro elipsu je $k > -1$ a v okolí počátku

prochází větev $y = \frac{R}{1+k} - \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}}$.

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}} \Rightarrow$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}} \Rightarrow$$

$$y' = \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right),$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}} \Rightarrow$$

$$y' = \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right),$$

$$y'' = \mp \frac{1}{4} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{3}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right)^2 \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2}{1+k} \right)$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}} \Rightarrow$$

$$y' = \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right),$$

$$y'' = \mp \frac{1}{4} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{3}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right)^2 \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2}{1+k} \right)$$

$$y'(0) = 0 \text{ a } y''(0) = \mp \frac{1}{1+k} \cdot \frac{1+k}{R} = \mp \frac{1}{R}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}} \Rightarrow$$

$$y' = \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right),$$

$$y'' = \mp \frac{1}{4} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{3}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right)^2 \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2}{1+k} \right)$$

$$y'(0) = 0 \text{ a } y''(0) = \mp \frac{1}{1+k} \cdot \frac{1+k}{R} = \mp \frac{1}{R}. \text{ Křivost je dána vztahem}$$

$$k = \frac{y''(0)}{(1 + (y'(0))^2)^{\frac{3}{2}}} = \mp \frac{1}{R} = \mp \frac{1}{R}.$$

Ukažte, že R je vrcholová křivost profilu $x^2 - 2Ry + (1+k)y^2 = 0$.

$k \neq -1$:

$$y = \frac{R}{1+k} \pm \sqrt{\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k}} \Rightarrow$$

$$y' = \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right),$$

$$y'' = \mp \frac{1}{4} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{3}{2}} \cdot \left(-\frac{2x}{1+k} \right)^2 \pm \frac{1}{2} \left(\frac{R^2}{(1+k)^2} - \frac{x^2}{1+k} \right)^{-\frac{1}{2}} \cdot \left(-\frac{2}{1+k} \right)$$

$y'(0) = 0$ a $y''(0) = \mp \frac{1}{1+k} \cdot \frac{1+k}{R} = \mp \frac{1}{R}$. Křivost je dána vztahem

$$k = \frac{y''(0)}{(1 + (y'(0))^2)^{\frac{3}{2}}} = \mp \frac{1}{R} = \mp \frac{1}{R}.$$

Poloměr křivosti je R .

KONEC